

Vzw Roppov

Martelaarslaan 212 9000 Gent tel 09/224.09.15 fax 09/233.35.89

e-mail info@roppov.be web www.roppov.be

Gerechtelijke jeugdhulp, ervaringen en vragen van ouders.

oudergroep Gent – maart 2007

De Jeugdrechtbank.

De manier van werken in de jeugdrechtbank roept vele vragen op. Ouders voelen zich niet gehoord, hebben geen verdediging. In de jeugdrechtbank hebben ouders vaak het gevoel dat hun verhaal, hun visie, hun noden en hun wensen er niet meer toe doen. Toch zijn zij de ouders, de dichtst betrokkenen bij de jongere.

De manier van werken wordt vaak als vernederend ervaren en zet mensen buiten spel.

Enkele voorbeelden die dit illustreren:

- Ouders zitten te wachten van 9.00 tot 12.00 uur. Dit is vaak een ondraaglijke periode vol spanning, waar ouders verlov voor nemen en dan nog niet echt beluisterd worden.
- De ouders moeten buiten wachten terwijl anderen (consulente en hulpverleners) over hun zaak praten zonder dat zij uitgenodigd worden deel te nemen.
- Tijdens de zitting blijven de deuren open staan waardoor de andere mensen op de gang alles horen en iedereen binnen kan stappen.
- Ouders mochten het dossier niet lezen of wisten niet dat dit mocht. Toch worden elementen hieruit gebruikt om belangrijke beslissingen te nemen waar weinig of niet meer over gepraat kan worden.
- Een ouder die het dossier wel las kwam tot de vaststelling dat sommige documenten er dan wel inzitten en dan weer niet????
- Overlegvergaderingen gaan door zonder dat de ouders er van weten of uitgenodigd zijn.
- Vragen van een jongere worden ingewilligd zonder dat de ouders geïnformeerd werden.
- Ouders worden niet altijd uitgenodigd op de jeugdrechtbank. Ook al wil men er bij zijn, men nodigt ze niet uit bv. voor een voorleiding.
- Een ouder kon niet tijdig naar de post om een aangetekende zending te halen (wegens eigen werkuren en openingsuren van de post). Daardoor was ze niet op de hoogte van de uitnodiging bij de jeugdrechtbank.
- Een ouder werkt in de hulpverlening en wordt geholpen binnen de bijzondere jeugdzorg. Dit maakt dat hij de twee kanten ervaart. Hij heeft het vooral moeilijk met het feit dat er over hun hoofd beslissingen worden genomen en dat ze niet erkend worden als ouder.

Vragen uit de oudergroep:

- Is het mogelijk een dubbele postzending te versturen: één aangetekend en één per gewone post. Op die manier wordt vermeden dat ouders niet ingelicht zijn.
- Kan er een folder voorzien worden omtrent de rechten van ouders: inzagerecht in het dossier, recht op inspraak, recht om beroep aan te tekenen tegen een beslissing en hoe men daarvoor te werk moet gaan....
- Is het mogelijk meer soepelheid te hanteren bij voorleidingen: tijd geven aan ouders om er te geraken als ze aanwezig willen zijn.
- Kunnen maatregelen genomen worden om de privacy van de jongere en het gezin meer te beschermen, zowel in de rechtzaal als in de gang?
- Kan er iets gedaan worden aan het lange wachten?
- Is het mogelijk alvorens de zitting start met alle betrokkenen in gelijke mate als jeugdrechter eerst een gesprek te voeren (zoals een overleden jeugdrechter het deed). Op die manier kan het perspectief van jongeren en ouders ook ingebracht worden. Op die manier kan het gevoel als ouder uitgesloten te worden door het voor-vergaderen met hulpverleners, vermeden worden.

Over de inzet van advocaten.

Jongeren hebben recht op verdediging doch de pro deo advocaten hebben amper tijd om het dossier te lezen, hoe kunnen ze dan de jongere en de situatie ten gronde kennen? Bovendien hebben jongeren wel recht op een advocaat maar de inbreng en het perspectief van de ouders wordt niet gesteund.

Enkele negatieve ervaringen:

- Een advocate kwam helemaal niet opdagen en excuseerde zich nooit.
- Een advocaat weet niets op voorhand en heeft welgeteld in 20 minuten alles snel doorgelezen.
- Een ouder had zelf een advocaat gezocht, doch de advocaat die door de jeugdrechtbank aangesteld werd bleef, dit was erg verwarrend voor de jongere.
- Een ouder moest zelf de advocaat mondeling inlichten.

Vragen uit de oudergroep:

- Kan er iets gedaan worden aan de betrokkenheid van advocaten bij het dossier?
- Kan er iets (een ouderondersteunende dienst) of iemand (een advocaat, ...) voorzien worden om ouders beter te informeren en te ondersteunen. Op welke manier kan er voor gezorgd worden dat het verhaal, de noden en het perspectief van de ouders beter ingebracht wordt?
- Klopt het dat advocaten belangrijke verslagen soms pas de dag zelf in het dossier vinden?
- Is het mogelijk de consultering van ouders en jongere door advocaten in een aparte ruimte te doen? De manier waarop het nu gebeurt, op de gang, brengt mee dat iedereen die daar zit kan meeluisteren.

De consulenten.

De eerste persoon waarop men als ouder kan steunen zou de consulent moeten zijn. Doch ouders hebben vaak het gevoel dat consulenten en hulpverleners ‘samenspannen’ als het er op aan komt. Ouders hebben ook het gevoel dat vooral rekening gehouden wordt met rechten en vragen van de jongere, alsof zij als ouder geen inspraak meer hebben. Ouders krijgen nauwelijks de kans hun perspectief en verwachtingen in te brengen. Vermits hun verhaal geen plaats krijgt in het geheel, staan ze alleen wanneer een dossier bij de jeugdrechtbank terecht komt.

Consulenten hebben te veel dossiers, te weinig tijd en daardoor te weinig voeling met de realiteit van het gezin of het perspectief van de ouders.

Niet alleen ervaart men een gebrek aan steun van de consulenten bij de jeugdrechtbank, men voelt zich soms ook buitengesloten op andere momenten.

Enkele voorbeelden:

- De consulent en een begeleider van een voorziening deden de gesprekken over een schoolverandering enkel met de jongere. De ouders hadden geen inspraak. Men vraagt zich af welke rechten ouders in feite nog hebben betreffende schoolkeuze?
- Wanneer een jongere van de éne voorziening naar de andere overgaat en tussenin thuis verblijft, valt alle steun en opvolging voor de ouders weg. De opvolging door consulenten van de jeugdrechtbank wordt niet als voldoende steun ervaren.
- Een ouder vroeg om te veranderen van consulente. Dit wordt blijkbaar nauwelijks toegelaten. Twee ouders hadden een heel negatieve ervaring met een bepaalde consulent. Ondanks dat ze heel goede argumenten hadden om een andere consulent te vragen, werd hier niet in meegegaan door de jeugdrechter die dit niet toeliet. De ouders vertelden wel dat ze heel goed geholpen waren door de leidende consulent, maar dat deze zich ook moest voegen naar de jeugdrechter.
- Wanneer een residentiële plaats vrij komt voor een jongere die in wacht stond, moet alles heel vlug gebeuren. Zonder voorbereiding, zonder aandacht voor de inbreuk in het leven van het gezin. Verschillende ouders meldden dat op die manier de verstandhouding tussen hen en consulenten nooit een kans zal krijgen. Mensen zijn immers kwaad door de brute manier waarop een vraag naar steun een antwoord krijgt.
- Ouders voelen zich buiten spel gezet en moeten alleen op zoek naar wat hun rechten zijn. Ze weten niet wat de normale gang van zaken is binnen de bijzondere jeugdbijstand en weten ook niet waar ze terecht kunnen met hun bedenkingen en bezorgdheden.
- Ouders melden ook dat de redenen voor plaatsing niet echt duidelijk zijn soms. Evenmin heeft men een zicht op hoe de problemen zullen aangepakt worden, en wat hun rol hierin is.
- Een aantal klachten die verwoorden dat ouders méér verwachten van consulenten:
  - consulenten verwoorden noch kennen de kant van de ouders,
  - de consulent neemt niet de functie van bemiddelaar op,
  - beloftes werden niet nagekomen,
  - er werden achter de rug allerlei dingen besproken,
  - men deed eigenlijk niets aan de problemen,
  - consulenten zijn soms moeilijk bereikbaar, er werd zelfs de vraag gesteld of het geen tactiek is van sommige consulenten om niet bereikbaar te zijn, om op die manier de ouders te kunnen afhouden?

Vragen uit de oudergroep:

- Is het mogelijk minder dossiers per consulent te voorzien?
  - Is het mogelijk bij herhaaldelijke conflicten tussen ouders en consulent, een andere consulent te vragen?
  - Kan er een betere voorbereiding gebeuren voor een plaatsing: timing, informatie over wat te verwachten valt, informatie over rechten van ouders, over hoe de ouder nog betrokken wordt bij de opvoeding en de opvolging van de jongere, over hoe de jongere best geïnformeerd wordt. ...
  - Is het mogelijk in de verslagen van de consulenten ook het standpunt en de hulpvraag van de ouders (en de jongere) te formuleren en dit verslag te bespreken met hen?
  - Kunnen consulenten ook optreden als bemiddelaar tussen jongere en ouders om een breuk tussen hen te vermijden? Om op zijn minst de communicatie tussen jongere en ouders open te houden?
-
-

De bemiddelingscommissie

Ook de bemiddelingscommissie wordt niet gezien als een kans voor ouders om toch hun verhaal te kunnen doen. Op enkele uren tijd kan men niet zinvol nadenken en beslissen. In veruit de meeste situaties volgt de bemiddelingscommissie het advies of standpunt van de consulenten. 'Geen overeenkomst tussen de partijen' lijkt automatisch te leiden naar de jeugdrechtbank. Iedereen kan dan wel zijn verhaal doen, doch echt bemiddelen om tot een voor iedereen min of meer aanvaardbare overeenkomst te komen, zit er niet in. Het doorgeven van de situatie naar jeugdrechtbank zou niet de enige uitkomst mogen zijn.

Bovendien is dit een zware beslissing en een zware ingreep om op zo'n korte tijd te nemen. Ouders melden het gevoel te hebben dat eens hun kinderen terecht komen bij de bijzondere jeugdbijstand via de jeugdrechtbank, de deuren voor hen als ouders gesloten worden.

Vraag uit de oudergroep:

- Kan de bemiddelingscommissie ook écht bemiddeling doen? Dit wil zeggen: alle partijen horen en op een zinvolle manier helpen zoeken naar een overeenkomst om de hulpverlening verder te zetten. Niet per definitie doorgeven aan de jeugdrechtbank wanneer de betrokkenen een verschillende mening hebben.
-
-

Tenslotte:

enkele zaken die ouders belangrijk vinden maar in hun aanvoelen niet meer van belang zijn wanneer ‘gerechtelijke jeugdhulp’ de zaken ‘overneemt’:

- Een goede verstandhouding tussen de jongere en de ouders, mét erkenning van hun positie als ouder.
Ouders worden vaak buiten de gesprekken gehouden in de Bijzondere Jeugdbijstand, zeker op de jeugdrechtbank.
- De mening van ouders respecteren en inbrengen in beslissingen.
Ouders worden niet systematisch geconsulteerd, laat staan dat ze mee kunnen beslissen.
- Steun aan hun kind in situaties van nood.
Ouders vertellen dat ze zelfs bij ziekte of ongeval niet buiten de bezoeken naar hun kind mogen.
- Inspraak in de schoolkeuze.
Verschillende ouders hebben het gevoel dat – zonder dat ze hierop invloed hadden - al te vlug overgegaan wordt naar een makkelijkere richting, er wordt niet echt gedrukt op het feit dat een kind zijn best dient te doen en mits opvolging een goed diploma kan halen.
- Betrokken worden bij beslissingen en op de hoogte blijven van belangrijke zaken omtrent hun kind.
Als ouder lijkt het of je alles alleen moet uitzoeken (informatie over het reilen en zeilen in de hulpverlening, wat je te wachten staat ...) en steeds zelf contact moet opnemen met consulent en jeugdrechter wil men iets te zeggen hebben of aan de situatie iets veranderd zien. Als je als ouder al uitgeput bent door de problemen met je kind, vraagt dit telkens weer veel moed en inspanning.

Ouders voelen zich te weinig geïnformeerd en ondersteund. Bezorgdheden van ouders worden te vlug opzij geschoven. Op die manier worden zaken die tevoren van belang waren in de opvoeding niet meer opgevolgd. Op die manier wordt ook de toekomst van de kinderen en de relatie met hun ouders sterk bepaald. Wanneer kinderen door omstandigheden in de bijzondere jeugdbijstand terecht komen, zou dit niet automatisch mogen betekenen dat ouders op de achtergrond verdwijnen. Het feit dat dit te vaak gebeurt, ondermijnt de relatie tussen ouders en jongeren. Het zo goed mogelijk herstellen van de relatie met de ouders zou een werkpunt moeten zijn, maar door ouders systematisch buiten spel te zetten werkt dit juist omgekeerd.